

බෞද්ධ දර්ශනය

සහ

මතවාද විමර්ශනය

1.043

කඩවත්ගම පියරතන

පටුන

කතුවරයාගෙන්
පෙරවදන

(01) ඥාණමීමංසාව පිළිබඳ බෞද්ධ
ආකල්පය.

01-22

ඥාණය ලබාගැනීමෙහි ලා සීලයට සහ ආචාර
ධර්මවලට හිමිවන තැන. අනාර්ය පර්යේෂණය සහ
ආර්ය පර්යේෂණය. බටහිර විද්වතුන් බුද්ධිය සම්බන්ධ
ව ප්‍රකාශ කළ අදහස්. වෛදිකයන් කර්ම මාර්ගය
මගින් ඥාණය ලබාගැනීමට ගත් උත්සාහය. නින්දු
දහමෙහි බුන්ම සහවාතාව ඥාණ මාර්ගයෙහි නිෂ්ටාව
ලෙසින් සැලකීම. ඉන්ද්‍රිය ඥාණය සහ අතින්ද්‍රිය
ඥාණය, ත්‍රිලක්ෂණය අවබෝධයට නැඹුරු වීම, ඉන්ද්‍රිය
ප්‍රත්‍යක්ෂයෙන් අතින්ද්‍රිය ප්‍රත්‍යක්ෂ මාර්ගයට යොමුවීම,
විචාර ශීලිත්වය අගය කිරීම. මධ්‍යම ප්‍රතිපදාවෙහි
උපයෝගී බව, දස සංයෝජන සහ පඤ්ච නිවරණ
ධර්මයන් යටපත් කිරීම. ත්‍රිවිද්‍යාව, ආසවක්ඛය
ඥාණය ලබාගැනීම සහ එහි විශේෂත්වය. පරමාර්ථය
දේශනා කිරීම සඳහා සම්මුතිය උපයෝගී කරගැනීම.

(02) බෞද්ධ දර්ශනය තුළ ආනුභවික
සත්තාව විශ්ලේෂණය වී ඇති අයුරු.

23-34

බටහිර දර්ශනයන් භෞතිකත්වය පිළිබඳ
ගවේෂණය කිරීමට මුල්තැන දීම. පෙරදිග දර්ශනය
ආත්මය පිළිබඳ ගවේෂණය කිරීමට මුල්තැන දීම.
බුදුදහම විඤ්ඤාණික සත්ත්වයා ගැන අනාත්මවාදී
දෘෂ්ටිකෝණයෙන් බැලීම. ලෝක නැමති ව්‍යවහාරය
පුද්ගලයාට නතුකර ගැනීම සහ ස්කන්ධ, ධාතු ආයතන
ත්‍රියාකාරීත්වය. සත්ත්වයා පිළිබඳ බෞද්ධ විභජ්ජවාදී

පිළිවෙත. සත්ත්වයා ගේ ආරම්භය සහ පැවැත්ම පිළිබඳ බෞද්ධ අදහස. පරිච්චසමුප්පාද ඉගැන්වීමට සත්ත්වයා අනුගත බව. ආනුභවික සත්තාව සහ අභිධර්ම න්‍යාය. නාම-රූප ක්‍රියාකාරිත්වයෙහි පොදු ලක්ෂණ. ආනුභවික සත්තාව විශ්ලේෂණයෙහි මූලික අරමුණු.

(03) බුද්ධ ප්‍රතිමාව - මතවාද විමර්ශනයක්.

35-60

බුදුරජාණන් වහන්සේ ධර්මාන කාලයෙහි ප්‍රතිමා කලාව පිළිබඳ අදහස්. පිළිම නෙළීමට අවසරදීම සහ පිළිම කිරීමෙහි ආනිසංස. පිළිම නෙළීමට කලාකරුවා ඉදිරිපත් නොවීම සහ පිළිම වෙනුවට වෙනත් ආදේසක. පැරණිකම ප්‍රතිමාව පිළිබඳ මතවාද. බුද්ධ ප්‍රතිමාව සුභ්‍ර ධර්මවල එන බුදුරජාණන් වහන්සේ නිරූපණය කිරීමට ගත් උත්සාහයක් බව. බුද්ධ ප්‍රතිමාවේ ඉරියව්, මුද්‍රා සහ පාරුපනය පිළිබඳ විධි නියමයන්. බුද්ධ ප්‍රතිමාව පළමුව නිර්මාණය වූයේ ලංකාවේ ද? ඉන්දියාවේ ද? යන්න පිළිබඳ මතවාද. අට්ඨකථාවල සඳහන් බුදුපිළිම තොරතුරු. ඉන්දියානු සහ ශ්‍රී ලංකා පිළිමවල විශේෂතා. ලක්දිව බුද්ධ ප්‍රතිමාවේ විකාශනය.

(04) සම්මුතිය සහ විසම්මුතිය - පඤ්චසතිකක්ඛන්ධකය පිළිබඳ මතවාද විමර්ශනයක්.

61-79

බුද්ධශ්‍රාවක භික්ෂු සංඝයාගෙන් පළමු වරට මහාසාංඝික නමින් වෙනම නිකායක් බෙදියාම. පළමු සංඝායනාව, වුල්ලවග්ග පාලි වාර්තාව සහ සුභද්‍ර භික්ෂුවගේ දායකත්වය. බුදුරජාණන්වහන්සේ ම ධර්ම සංගායනාවක අවශ්‍යතාව අවධාරණය කර තිබීම. පඨමාභිසම්බෝධි යුගයෙහි ආසවට්ඨානීය ධර්ම පහළ නොවීම. නිකාය හේදයක මූලබීජ

බුදුරජාණන් වහන්සේ ධර්මාන කාලයෙහි දී ම ප්‍රකට වීම. පළමු ධර්ම සංගීති නිදානය සහ ධර්ම විනය සංගායනා කිරීම. අභිධර්මය බුද්ධ දේශනාවක් ද යන වග. බුද්දානු බුද්දක ශික්ෂා පිළිබඳ මතවාද. ආනන්ද තෙරණුවන්ට කළ චෝදනා සහ ඡන්ත තෙරණුවන්ට බ්‍රහ්මදණ්ඩනය පැනවීම. ධර්ම සංගීතිය පිළිබඳ පුරාණ කෙරුන්ගේ මතය. ප්‍රථම සංගීතිය මිත්‍යා ප්‍රබන්ධයක් ද ඓතිහාසික වාර්තාවක් ද යන වග.

80-98

(05) ලෝක ධාතු විභාගය හා බෞද්ධ ආකල්පය.

විශ්වලෝකය යනු කුමක්ද? විශ්වයෙහි මැවීම පිළිබඳ හිංදු සහ සාංඛ්‍ය දාර්ශනිකයන්ගේ ඉගැන්වීම්. ක්‍රිස්තු සහ මුස්ලිම් දේවවාදී ආගම්වල ඉගැන්වෙන මැවීම් වාදය. කොපනික්ස් නම් විද්‍යාඥයාගේ විශ්වය පිළිබඳ සොයා ගැනීම්. විශ්ව සම්භවය පිළිබඳ මූලික විද්‍යාත්මක මතවාද. ලෝක යන වචනයෙහි බෞද්ධ උපයෝගීතාවය. ලෝක ප්‍රභවය ගැන සුත්‍ර සාහිත්‍යයෙහි එන අදහස් සහ අව්‍යාකෘත ප්‍රශ්න. ලෝක විභාගය ගැන බෞද්ධ මතය. විශ්වය තරණය කළ බෞද්ධ හික්ෂුව.

වචනාර්ථ විචරණය
ආශ්‍රේය ග්‍රන්ථ

99-107
108-116

සූචිය

117-125

